

Ügyszám: NAIH/2018/6670/2/J

Ügyintéző: dr. Román Anita
dr. Bíró János

dr. Felkai László úr részére
közigazgatási államtitkár

Belügyminisztérium

Budapest

eniko.szeker@bm.gov.hu

Tisztelt Közigazgatási Államtitkár Úr!

A rendvédelmi igazgatási alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló törvényjavaslat véleményezésre megküldött tervezetéhez az alábbi észrevételeket teszem.

I. Előzetes megjegyzések

1. A tervezett adatkezelési szabályoknak kettős adatvédelmi követelményrendszernek kell megfelelniük:

- egyrészt az Alaptörvény alapvető jog korlátozására vonatkozó szabályainak, valamint ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság adatvédelmi relevanciájú AB határozataiban rögzített alkotmányossági követelményeknek,
- másrészt az Általános Adatvédelmi Rendelet (a továbbiakban GDPR) elveinek és szabályainak.

Az utóbbival kapcsolatban megemlíteném, hogy a GDPR-ben meghatározott jogalapok közül a kötelező adatkezelések (l. a GDPR 6. cikk (1) bekezdés c) és e) pontjait) tagállami jogi szabályozására nyílik lehetőség. Ez a korábbiakhoz képest korlátozza a törvényalkotó jogi szabályozási mozgásterét. Például a kötelező adatkezelést elrendelő törvény nem tartalmazhat feltételes módon megfogalmazott, keretjellelű szabályozást, amely általánosságban az adatkezelő döntési jogkörébe utalja azt, hogy végez-e valamely adatkezelést, illetve adatkezelési műveletet, vagy sem, hiszen ha az adatkezelés kötelező jellegű, akkor a törvényalkotónak kell meghatároznia azokat a feltételeket, amelyek fennállása esetén az adatkezelésre sor kell, hogy kerüljön valamely jogi kötelezettség teljesítése vagy közfeladat végrehajtása érdekében.

2. A NAIH számára véleményezésre megküldött normaszövegből hiányzik a belső utalások tetemes része, továbbá az egyik melléklet és a törvénytervezet indokolása. Egyes részek olyan mértékben hiányosak, hogy érdemi véleményezésre nem alkalmasak. Ilyen például a személyügyi

nyilvántartásról szóló rész. Indokolás hiányában a tervezett szabályok egy részének szükségessége és megfelelősége jelenleg nem ítélt meg. Véleményem szerint csak a teljes törvényszöveg és az indokolás ismeretében lehetne megalapozott és teljes véleményt alkotni az előterjesztés tartalmáról, ezért az alábbi részletes észrevételeim előzetes és nem végleges állásfoglalásnak tekintendők.

II. Részletes észrevételek

1. A törvény hatályára vonatkozó 1. § (1) bekezdés egy h) pontra is hivatkozik, melyet e szakasz nem is tartalmaz, továbbá a g) pontot követő szövegrész nyelvtanilag helytelenül került megfogalmazásra.

2. A kifogástalan életvitel ellenőrzése az érintettek módszeres megfigyelésével jár, amely során leplezett megfigyelésre is sor kerülhet. A tervezet 27. §-a a Hszt. kifogástalan életvitel ellenőrzésére vonatkozó szabályainak alapul vételét írja elő. Ezzel kapcsolatban fenntartom a NAIH korábbi álláspontját, amely szerint problematikus a kifogástalan életvitel szubjektív kritériumainak meghatározása, mert az nem állapít meg világos elvárásokat az ellenőrzés alá eső személlyel szemben a szolgálat törvényes, befolyástól mentes ellátásának követelményeit illetően. A Hszt. csak hiányosan és homályosan utal arra, hogy melyek a kifogástalan életvitel törvény által elvárt kritériumai, ezért nem határozható meg kellő pontossággal, hogy a kifogástalan életvitel ellenőrzése során mire vonatkozóan, milyen mélységben gyűjthet adatokat az érintett magánéletéről az ellenőrzést végző szerv. Az Infotv. 5. § (3) bekezdése szerint „[...] az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés c) és e) pontjában meghatározott adatkezelés (a továbbiakban: kötelező adatkezelés) esetén a kezelendő adatok fajtáit, az adatkezelés célját és feltételeit, az adatok megismerhetőségét, az adatkezelő személyét, valamint az adatkezelés időtartamát vagy szükségessége időszakos felülvizsgálatát az adatkezelést elrendelő törvény, illetve önkormányzati rendelet határozza meg”.

3. Megfelelő indokolás hiányában nem tartom elfogadhatónak, hogy a kifogástalan életvitel ellenőrzése a rendvédelmi igazgatási alkalmazottak esetében is szükséges.

4. Véltetően elírás, hogy a 27. § a kifogástalan életvitel ellenőrzésének ellenőrzéséről szól.

5. A tervezet 64. §-a lehetővé kívánja tenni a rendvédelmi alkalmazott munkavégzésének technikai eszközzel történő ellenőrzését. A tervezett szabályozás több szempontból is kifogásolandó:

- Az előterjesztés semmivel nem támasztja alá azt, hogy a rendvédelmi alkalmazott munkavégzése során olyan sajátos körülmények állnak fenn, amelyek kényszerítően szükségessé teszik a munkavégzés technikai eszközzel történő ellenőrzését, továbbá az ellenőrzés más, az érintett személyes adatai védelméhez, valamint a magánszférájának tiszteletben tartásához való jogát kevésbé korlátoznák.

- A normaszöveg a technikai ellenőrzéssel kapcsolatban az „e törvényben meghatározott feltételek”-re utal, azonban a tervezet nem tartalmazza a technikai ellenőrzés feltételeit, ezért nem állapítható meg, hogy mely feltételek fennállása esetén kerülhetne sor a technikai ellenőrzésre.

- A törvényszöveg feltételesen, az adatkezelő döntésétől függően kívánja lehetővé tenni a rendvédelmi alkalmazott munkavégzésének technikai ellenőrzést, vagyis elsősorban kép- és hangfelvétel készítését. E szabályozási konstrukció nincs összhangban a GDPR kötelező adatkezelésre vonatkozó jogi szabályozási követelményeivel (melyeket fentebb, az előzetes megjegyzések között vázoltam), ezért javaslom a kifogásolt részt olyan módon korigálni, hogy jogszabály határozza meg, azt, hogy a technikai ellenőrzés milyen esetkörökben, milyen feladatok kapcsán kötelező, egyúttal kizárva azt, hogy a technikai ellenőrzésre ezen kívül is sor kerülhessen. A technikai ellenőrzés lehetséges esetköreinek jogalkotó általi mérlegelése során a következő mögöttes szempontok figyelembe vételét javaslom:

* A technikai ellenőrzésnek a rendvédelmi szerv jogszabályban meghatározott közfeladatainak ellátásával kapcsolatban feltétlenül szükségesnek kell lennie és az ellenőrzés nem korlátozhatja aránytalanul az érintettek személyes adatai védelméhez, valamint a magánszférájuk tiszteletben tartásához való joguk érvényesülését.

* A technikai ellenőrzés nem járhat az emberi méltóság sérelmével és nem terjedhet ki az érintett magánéletére.

* Az érintettet előzetesen tájékoztatni kell a technikai ellenőrzés lényeges körülményeiről (l. a GDPR 13. cikk (1) és (2) bekezdéseit).

* A technikai ellenőrzésnek meg kell felelnie a tisztességes adatkezelés követelményeinek.

Mindezen szempontok figyelembe vételével kötelezővé lehetne tenni a technikai ellenőrzést például a fegyverzet tárolásával, karbantartásával, javításával kapcsolatos feladatok ellátása során, vagy a rendvédelmi szerv házipénztárának kezelését illetően. A technikai ellenőrzés lehetséges esetköreinek jegyzáka végrehajtási rendeletben is szabályozható.

6. A tervezet 66. §-a rendelkezik arról, hogy a rendvédelmi alkalmazottnak meg kell felelnie az egészségi alkalmassági követelményeknek, mely alkalmasságot rendszeresen ellenőrizni kell. A tervezet nem rendelkezik az ellenőrzés során a munkáltató tudomására jutott adatok kezeléséről. Javaslom a tervezetet - a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvényben foglaltakhoz hasonló módon - az alkalmasság megállapítására irányuló vizsgálat során keletkezett adatok kezelésének feltételeit, módját szabályozó rendelkezésekkel kiegészíteni.

7. A tervezet 71. § (2) bekezdése szerint a munkáltató rendvédelmi szerv biztosítja a rendvédelmi alkalmazott számára a szükséges továbbképzéseket, valamint rendelkezik az ehhez szükséges személyes adatok nyilvántartásáról, azonban a mondatból hiányzik az adatkezelőt konkrétan megnevező nyelvtani alany, avagy az azt helyettesítő vonatkozó névmás.

8. A törvénytervezet 112. §-a alapján a rendvédelmi alkalmazottokról a rendvédelmi szervnek személyügyi nyilvántartást kell vezetnie. A nyilvántartásban kezelt adatok köre a tervezet 112. § (2) bekezdése szerint a törvénytervezet mellékletében kerül meghatározásra. A melléklet tartalmát az egyeztetésre megküldött tervezet nem tartalmazza. A nyilvántartandó adatok körének, fajtájának ismerete nélkül nem állapítható meg, hogy azok milyen módon kapcsolódnak az adatkezelés tervezett céljaihoz, ezáltal nem ítéhető meg, hogy az adatkezelés megfelel-e a célhoz kötöttség, valamint a szükségesség és arányosság elvének. A tervezetben nem szerepel a személyügyi nyilvántartásban kezelt adatok megőrzésének ideje, mely - az adatkezelés deklarált céljaira

figyelemmel - meghatározandó a normaszövegben. A tervezet arról sem rendelkezik, hogy a személyügyi nyilvántartáshoz mely szervek, személyek férhetnek hozzá. Ennek meghatározását az adatkezelés jogszerűségének további garanciájaként szintén elengedhetetlennek tartom.

9. A törvénytervezetben szereplő adatkezelések közül több – így különösen a kifogástalan életvitel ellenőrzése és technikai eszközzel történő ellenőrzés - feltehetően magas kockázatú adatkezelési műveleteket tartalmaz, ezért javaslom, hogy a jogszabály előkészítője az Infotv. 25/G. §-ában foglaltak szerint mérje fel a tervezett adatkezelések kockázatát és ha szükséges, végezzen előzetes hatásvizsgálatot, illetve kezdeményezzen konzultációt a Hatóságunkkal.

Budapest, 2018. november „ 7 „.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök